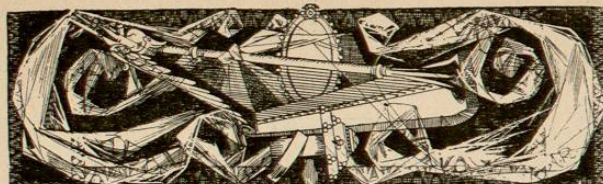

Un vell fallayre senya son dors ferit;
 per damunt la ferida passa los dits,
 com si tragués á fora lo mal de dins,
 y fent tres creus exclama: *Tall fet, tall vist,*
tan aviat guareixte, com jo t' ho dich:
guareixte en nom del Pare, Fill y Esperit.—
 Mentre 'l pastor lo cura, llança un sospir,
 alçant á la montanya los ulls humits:
 —Bon comte,—li demana,— ¿vos faig patir?
 —De nafres com aquesta, pastor, me 'n rich;
 dinou mon cos ne duya y ara 'n duch vint.
 No es per mi si sospiro, que es per Gentil,
 quant penso, ¡pobre pare! ¿què fa 'l meu fill?—

CANT SISÉ

NUVIATJE

NUVIATJE

Gentil ja passa la Tet
de la fada en la carroça;
¡qué bonich es y ben fet,
qué aixerida ella y qué rossa!

De la cova de Sirach
ja 's rumbejan per l' entrada,
ccm una barca en un llach
hont les gojes fan bugada.

De tosca son los Bacins
hont la ensahonan y mauran;
sembla en sos dits argentins
que la platejan y dauran.

La verneda es l' estenall
hont cada vespre l' estenen,
en rentador de cristall
com una neu quant la tenen.

Per tot lluhenta d' esmalt,
la cova creix y s' aixampla,
son sostre sembla més alt,
sa galeria més ampla.

S' hi embranquen cent corredors,
com los carrers d' una vila,
plena de llums de colors
que perlejan en l' argila.

Est guía á la de Fullá,
eix á la Cova Bastera
que 's decanta á Cornellá
sota 'l canal de Bohera.

La cobreix rich teixinat,
trespol de marmòrea cambra
per cisells moros brodat
que brodarían l' Alhambra.

Ja s' enconca com uns cels
en volta d' or estrellada;
llantions son sos estels
que may eclipsa l' albada.

La volta deixa filar
la tosca en estalactita,
fins que la puja á besar
amorosa estalacmita.

En pilars alabastrins
les dues se converteixen,
que après artistes divins
enverniquen y puleixen.

Ab capitells mal-rodons
uns semblan tronchs de palmera
esbadiats en palmons,
archs de la volta lleugera;

palmeres d' encantat bosch
de soca entre blanca y bruna,
després d' entrada de fosch,
quant ja hi llambrega la lluna.

Altres en gran desconcert
semblan gegants en batalla,
batentse á cos descobert
ò abrigats ja ab la mortalla;

cristians y sarrahins,
de tot vestuari y mida,
alguns d'ells, com deus marins,
muntant corcers sense brida.

D' eixa sala una altra 'n ve
y altres voltes s' hi desclouhen,
hont, com boyra en cel serè,
lleugeres ombres se mouhen.

Un temple 's veu més enllá
ab son altar d' alabastre;
feta ab cisell sobrehumá,
la imatge al mitj com un astre.

La trona espera una veu,
l' orga una má que la inspira,
fins apar que espera á Deu
lo sagrari que s' hi ovira.

Lo camaril sembla d' or.
de pòrfit la portalada,
se veuhen monjos al chor
y estols de gent á l' entrada.

Més enllá hi há un claustre gran
y Benets que s' hi passejan
en sos llibres tot resant,
hont los cántichs ja aletejan.

De la claustra en un recó
s' enfila una escala ayrosa,
un marbre es cada grahó
vionat de blanch y rosa.

Aprés troban un replá
hont descolcan y s' asseuhen;
¡qué hermosa la font que hi há!
¡qué dolça l' aygua que hi beuhen!

Si eixa es la font del oblit
no ho esbrina pas l' historia,
mes del pahís que ha trahit
ell va perdent la memoria.

Y amunt puja y més amunt,
com aucell de branca en branca;
d'aqueixa cova damunt
una altra 'n veu de més blanca.

Mes com la puja de grat,
troba curta tota escala;
per un cor enamorat
cada pas es un colp d'ala.

De sopte un raig de claror
sa pujada fa més dolça,
sent cántichs entre verdor
y rierons entre molça.

De la cova singular
la carroça es á l' entrada,
que 's desclou al dia clar,
com una porta que 's bada.

Porta d' or del Orient,
llavors de l' aurora bella
lo sol anava naixent,
com la flor que s' esbadella.

Del Canigó gegantí
Gentil en la cima 's troba,
davant d' un quadro diví
que tots los sentits li roba.

LO ROSSELLÓ

— Aguayta!— diu l' hermosa, y en mágich panorama
obrir veu á ses plantes lo pla del Rosselló
per entre cortinatges de boyres d' or y flama,
y ací 's veu, com en somni d' amor, prop de sa dama
y al cim de Canigó.

Cinch rius brollan d' aqueixa montanya grandiosa,
cinch rius d' aygua de gebre mitj perles y mitj gel,
de tots ab les escumes lo Rosselló s' arrosa;
aixís sos raigs escampa l' estrella més hermosa
per los jardins del cel.

Apar una almorratxa descomunal que vessa
per sos cinch brochs de vidre cinch rius d' aygues d' olors;
la aixeca entre eixes cimes Pirene gegantessa
com quant, dintre la plaça, dançant la pabordessa
arruixa 'ls balladors.

Gegant ample d' espatiles, al torb y á la tempesta
 y als núvols deixa ferhi cada hivernada aplech;
 ramades té que viuhen de romaní y ginesta
 en cada arruga esteses de sa rumbosa vesta,
 y un poble en cada plech.

Allá d' allá Colliure, del Pirineu derrera,
 se veu rojench è informe sortir lo sol naixent,
 com far que ab braç de ferro sosté la cordillera,
 y al náixer ja ab sa rossa y estesa cabellera
 s' abriga 'l firmament.

De son breçol d' escumes quant s' alça cada día,
 son raig primer corona lo rey del Rosselló;
 de jorn tot l' enmantella de llum y pedreria,
 y al pòndres en Maranges encara un bes envía
 al front del Canigó.

A sa claror s' aixampla rihent la plana hermosa,
 com desvetllada als dolços murmuris del matí;
 lo pèlach á ses plantes dormint, mòures no gosa,
 per no desabrigarla sa filla somniosa
 de sos llençols de lli.

Té á esquerra les cendroses, vitíferes Corberes
 que al Pirineu, com branques, se puján á empeltar,
 á dreta les florides, granítiques Alberes;
 lo Rosselló es un arch de dues cordilleres
 que té per corda 'l mar.

Es una immensa lira que en eixa platja estesa
 vessanta d' armoníes deixá algun deu marí,
 lo Canigó es lo pom, les cordes que 'l cerç besa
 son los tres rius que roncan lliscant per la devesa,
 lo Tech, la Tet, l' Aglí.

La Goja diu: — No sempre fou eixa vall desclosa;
 fou aygua lo que es herba, lo que ara es vert fou blau;
 bramaren les balenes hont Prada avuy reposa,
 y 'ls claustres d' Elna muntan, evori en coral-rosa,
 de Tèthis lo palau.

Força-real y Pena foren ses illes belles;
 del Canigó en la soca fermárense vaixells;
 volaren les gavines cantant cançons novelles
 en eixes margenades, hont brescan les abelles,
 hont jugan los anyells.

Es obra del Pirene gegant aqueixa terra,
dels cims la devallaren les aygues de gra á gra,
les pedres de la plana son òssos de la serra,
d' ahont un pas per segle, com hoste que 's desterra,
lo pèlach reculá.

A les Nereydes, filles de Dòris, suplàntaren
les Náyades joliues, que en Arles y Molitj
de sa aygua sanitosa les urnes abocaren;
les Driades dins l' arca dels dòlmens s' allotjaren
dels arbres entremitj.

¿De cuántes guerres fora lo Rosselló teatre?
portal d' Iberia, ¿quántes nacions ha vist passar?
Les serres, graderia d' aqueix anfiteatre,
en sa creixent arena més pobles han vist batre
que onades en sa mar.

Grans viles lo fenici vora eixa mar plantava,
y, esposa desertívola que cerca un altre llit,
besava llurs muralles mil anys y les deixava,
y lluny elles al veure sos ulls y vesta blava,
morían de neguit.

Lo temps á Caucolíberis è Il·líberis esborra,
si restan llurs ossades, sos noms ja ningú 'ls sab.
De la Ruscino Púnica ne resta sols la torra,
com d' home que en l' arena de vora mar s' ensorra,
trayent ja sols lo cap.

Ençá d' eixa columna, padró de sa ruina,
una ciutat naixenta no veus? es Perpinyá,
la que li ha pres per sempre lo ceptre de regina.
Donchs jo l' he vista náixer, com d' un reboll l' alzina,
com roure d' un aglá.

Un fill de la Cerdanya, que *Pere Pinya* 's deya,
tement que 'l soterrassen les neus, parlá á la Tet:
«¡Oh! guíam tu que hi baixas, al pla que s' assoleya.»
«Segueixme», 'l riu contesta, y 'l llaurador ho feya
per no morir de fret.

Dels bous pren les tirandes y per sa verda riba
segueix lo riu que corre camí del Rosselló;
quant ja vora les aygues del mar la Tet arriba,
diu al bover: «Arrèlat aquí, llaura y cultiva,
tos camps regaré jo.»

Com Ròmulus un día del Tibre en la ribera,
de freixe ab sa carreta rodeja un troç de pla;
allí planta una casa, un camp y una olivera,
ara es ciutat la casa, mur ample la rodera,
lo mur de Perpinyá.

Apar una encantada que de l' escuma eixida
mirantse s' extasia, granívol Rosselló,
y alçant á les neus vèrgens los ulls embadalida,
no sab si ab més bellese y ab més tresors la crida
la mar ò 'l Canigó.

Mes eix es meu, cap reyna del món té millor trono;
á cap fins les boyrades humils besan lo peu;
y això y mon cor y vida y esdevenir te dono;
ací, al nivell dels astres, de gloria te corono,
més alt sols está Deu.

Oh! mira mes companyes com á enjoyarte volan
en carros de boyrina de polsaguera d' or;
algunes per lliseres de neu y herba roçolan
fins que, de joyes plena sa falda, s' enarbolan
parlant de nostre amor.

A aixams així á trench d' alba les àurees abelles
murmurioses volan vers l' ametller florit.
Oh! mírales còm pujan, qué cándides y belles!
no son més aixerides al vespre les estrelles
quant pujan al zenit.—

MONTANYES REGALADES

UNA GOJA VOLANT

Jo veig una rosa vera,
una rosa y un clavell,
dítxosa la primavera
que pot férsen un ramell.
Llur test d' or es la montanya,
quín gerro tan grandíós!

ALTRA GOJA

No volèm gayre, companya,
ara que parlan tots dos.
Mira allí la de Mirmanda.
¿Què farèm al arribar?

LA GOJA DE MIRMANDA

Voltèm lo cim en garlanda
y posèmnos á cantar.

CHOR DE GOJES, FENT LA SARDANA

Montanyes regalades
son les de Canigó,
elles tot l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA GOJA DE MIRMANDA

Quant Barcelona era un prat
ja Mirmanda era ciutat,
forts gegants l' han aixecada,
que de pedra ab glavi tosch
quant los veyan dintre 'l bosch,
fins los roures tremolavan.

La aixecaren, fent ensalms,
ab reblums de quatre palms,
ab palets de quatre canes,
entre 'l secá y l' ayguamoll,
com la vila de Ripoll
entremitj de dues aygues.

Allí tinch lo meu casal,
tancadeta ab un penyal
sota 'l casal hi há una balma;
de joyells d' argent y d' or
allí guardo mon tresor,
com sos bonichs una garça.

Lo millor que hi he trobat
es eix espill encisat
que enamora á qui s' hi aguayta,
lo mánech sol que sosté
aqueix diamant serè
val la corona d' Espanya.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
son les de Canigó,

elles tot l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA DE GALAMUS

De les valls del Rosselló
Galamus es la més bella,
oberta á la llum del sol
n' apar una mare-perla,
n' apar un cistell de flors
que enarboran les Corberes,
com dalt d' una branca un niu
entremitj de cel y terra.
Hi cantan los rossinyols,
les tórtores hi gemegan,
y les áligues reals
ab ses alasses l' ombrejan.
D' aqueix Camp^r jo 'n so la flor,
d' aqueix cel jo 'n so l' estrella;
hi tinch la Fo per passeig,
per palau la cova immensa,
per gegantí mirador
lo serradal de l' Esquerda,
per font lo riu del Agli
renadiu sota una penya,

per corre' á besar los peus
á Sant Pau de Fenolleda.
L' ofrena que us faré jo
es la que á mi 'l riu m' ha feta,
topacis de Bugarach,
hont naix lo riu que me 'ls deixa,
enfilats ab un fil d' or,
com un collaret de reyna.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
son les de Canigó,
elles tot l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA DE RIBAS

Jo tinch una galería
que va per dintre dels monts
desde la Cova de Ribas
fins al Forat de Santou.
Per un cap veig Coma-Armada

y 'ls espadats de Mongrony,
per altre 'l riu que anguleja
desde Caralps á Ripoll.

Mon palau es dins un cingle
que 'l Freser parteix en dos,
á cada banda de cingle
tinch finestres y balcones,
ab eureres per cortina,
lligaboscós per festó.

De riba á riba abraçantse
vells roures me fan de pont,
los que passarhi m' hi veuhen
me prenen per un colom.

Filla d' Amand^a rey bagauda
encantada allí visch jo,
al valent que 'm desencante
prometentli grans tresors,
donarli vida més dolça
y ferlo franch de la mort.
Mentrestant, gentil parella,
prenèu ma corona d' or.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
son les de Canigó,

elles tot l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA DE BANYOLAS

Tota la nit he filat
vora l' estany de Banyolas,
al cantar del rossinyol,
al refilar de les gojes.

Mon fil era d' or,
d' argent la filosa,
los boscos vehins
m' han pres per l' aurora.

Per devanar lo meu fil
tinch belles devanadores,
les montanyes de Bagur,
les de Bagur y Armen-Roda,
les serres de Puigneulós,
les del Mon y Rocacorva.
La plana del Ampurdá
may ha duyt millor corona,
corona de raigs de llum
trenats ab lliris y roses;
semblava un pago real
obrint sa florida roda.

Mon fil era d' or,
d' argent la filosa,
los boscos vehins
m' han pres per l' aurora.

Com lo fil era daurat,
les madeixes eran rosses,
hermosos cabells del sol
encastats de boyra en boyra.
De les Estunes + al fons
lo teixían quatre alojés,
llur teler es de cristall,
de vori la llançadora.
Veusaquí 'l vel que han teixit
tot esprés per una boda.

Mon fil era d' or,
d' argent la filosa,
los boscos vehins
m' han pres l' aurora.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
son les de Canigó,
elles tot l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA FADA DE ROSAS

Qué bonica n' es la mar,
qué bonica en nit serena!
de tant mirar lo cel blau
los ulls li blavejan.

Hi devallan cada nit
ab la lluna les estrelles,
y en son pit, que bat d' amor,
gronxades se breçan.

Tot escoltant l' infinit
sa dolça música ha apresada,
n' apar lo mirall del cel,
lo cel de la terra.

Ahí' vespre la veji
com dormía en la maresma,
com dormía cabdellant
escuma y arena.

Los coralers de Bagur
coralan dins llur barqueta.
—Coralers, si m' hi voleu
farèu bona pesca.

Si voleu saber qui so,
so una fada ampurdanesa,
les fades del Pirineu
me diuhen Sirena.—

Quant ells se tiran al fons
jo 'n sortia ab les mans plenes,
ells trauhen rams de coral,
jo aquest ram de perles.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
son les de Canigó,
elles tòt l' any floreixen,
primavera y tardor.

LA DE FONTARGENT

De Fontargent á Oriège
n' he baixada aquest matí
pe'l rost de Clota Florida
maduixetes á cullir.
Tot umplintne la cistella
un aurer ensopeguí,
un aurer que entre la sorra
triava granets d' or fi.
—Deu vos guard', gerdera hermosa.
—Deu vos guard', gallart fadrí;
prou vos daría maduixes
si 'm donasseu d' or un bri.
—Prenèusel, gerdera hermosa;
per gerderes l' apleguí.—
Ell me 'n donava una ambosta,
jo unes volves ne prenguí,
mes maduixes oferintli,
de les selves coral fi.
Mentres ell se les prenía
les maduixes cambihí,
cada gert era un carboncle,
cada maduixa un rubí.
Per ensenyárvosen mostra

la més vistosa encastí
 en est anell de cinta ampla
 que en dos se pot mitj-partir:
 per anell de nuviatge
 si 'l voleu, vèusel aquí.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
 son les de Canigó,
 elles tot l' any floreixen,
 primavera y tardor.

LA DE LANÓS

Sols per fervos un present,
 de llevant fins á ponent
 he seguit la terra mía;
 vos ne porto una arpa d' or
 que fa passar la tristor,
 que fa venir l' alegría.
 Cada colp que la toqueu
 vos hi responderá una veu,
 la veu de l' ánima mía.

CHOR DE GOJES

Montanyes regalades
 son les de Canigó,
 elles tot l' any floreixen,
 primavera y tardor.

